

Veel mensen met autisme hebben een hyperfocus of 'fiep', wat betekent dat ze (heel) veel met één onderwerp bezig zijn of zich er helemaal in kunnen verliezen. Deze mensen hebben allemaal bijzondere interesses waar ze veel tijd aan besteden. Wat betekent dat in hun dagelijks leven en wat brengt het hen?

Door Mariëlle van Bussel

‘Het doet pijn om nieuwe spullen te kopen’

Lotte (35) woont samen met haar man en twee kinderen. Ze hebben alle vier autisme. Lotte kreeg haar diagnose op haar 33°. Ze heeft een wetenschappelijke achtergrond maar is sinds een burn-out grotendeels thuis.

‘Toen Gretha Thunberg in 2019 in haar bekende speech sprak over het klimaat, raakte ik in paniek. Ik móést iets gaan doen en ben dus ons huis gaan verduurzamen. Dat werd al snel een passie. Niet alleen kwamen er zonnepanelen en stopten we met vlees eten, maar ook wilde ik geen nieuwe spullen meer kopen. Kleding, cadeautjes, ondergoed, alles komt nu uit een kringloop- of tweedehandswinkel. Het gaat best ver. Ik betaalde bijvoorbeeld zes euro verzendkosten voor een tweedehands Pritt-stift. Maar het doet simpelweg pijn om een nieuwe te kopen, alles in mij komt dan in opstand. Ik weet van mezelf dat ik geen maat kan houden. Er zijn genoeg mensen die duurzaam willen leven, maar ik ga verder dan de gemiddelde persoon. Dat heeft ongetwijfeld met autisme te maken. Soms heeft het niet eens meer te maken met waar het in eerste instantie mee begon: het klimaat. Ik heb een regel voor mezelf gemaakt dat ik niets nieuws meer mag kopen – nogal zwart-wit dus – en dat is een stukje van mijn identiteit geworden. Ik wil dat anderen ook aandacht hebben voor dit thema en schrijf dus op sociale media. Ik organiseer een speelgoedruil,

demonstreer mee op de A12 en werk in een kringloopwinkel. Alles wat over duurzaamheid geschreven wordt, lees ik. Het beheerst mijn leven, het geeft me ook stress. Als mijn man bijvoorbeeld wél iets nieuws koopt, of als mijn kinderen bij mijn ouders vlees eten. Het is dus niet een passie waar ik alleen maar plezier uit haal. Mijn familie reageert zowel positief als negatief. Ze vinden het inspirerend dat ik hiermee bezig ben, en dat ook de rest van het gezin hierin mee gaat. Zo heeft mijn oudste zoon zelf een natuurmuseum opgezet waarmee hij geld inzamelt voor Staatsbosbeheer. Maar mijn familie maakt zich bijvoorbeeld ook zorgen over onze kinderen die plantaardig eten en nog nooit in een speelgoedwinkel zijn geweest. Maar de kinderen weten niet beter. Ik had liever een andere interesse gehad waarin ik me helemaal kan uitleven en die altijd ontspannend is. Maar dit is wat het is. Ik geniet er uiteindelijk elke dag van dat ik goed bezig ben voor de wereld. Ik was lange tijd ongelukkig, omdat ik niet meer kon werken. Deze passie geeft richting aan mijn leven, het geen maat kunnen houden neem ik op de koop toe.’

‘Door mijn passie ben ik socialer geworden’

Femke van Aalderen (19) woont bij haar ouders in Roden en werkt bij PostNL. Ze kreeg haar diagnose autisme op haar twaalfde.

‘KPOP, muziek vanuit Korea, is het voor mij helemaal. Het gaat niet alleen om de muziek, maar om het complete plaatje. De artiesten dragen felle kleren, maken muziek, zingen én dansen. Ik vind het visueel erg aantrekkelijk. Ik leerde KPOP kennen tijdens de coronaperiode toen ik rondkeek op YouTube. Na tien filmpjes was ik helemaal gefascineerd. Het is aparte muziek en ze zingen in het Koreaans of Japans. Soms vertaal ik de teksten op internet, maar meestal niet. Mijn leven staat voor een groot deel in het teken van KPOP. Zo'n zestig procent van de tijd luister ik naar muziek, tijdens mijn werk als postbezorger of als ik aan het hobbyen ben. Mijn kamer hangt vol met posters en albums. Ik ben naar concerten geweest in Berlijn, Londen Düsseldorf. Met mijn ouders ben ik twee jaar geleden naar Korea gereisd om te zien waar KPOP vandaan komt. Het was bijzonder om te zien dat alle winkels daar vol staan met KPOP-spullen. Vroeger had ik ook passies, zoals paardrijden, maar die gingen dan ook weer weg. Deze

passie heb ik nu al vier jaar. KPOP is een uitlaatklep voor mij. Ik kan mijn ei kwijt, het voelt vertrouwd. Voordat ik mijn diagnose kreeg, heb ik momenten gehad dat ik het leven niet meer zag zitten. Nog steeds heb ik moeite met sociale contacten. In de community rondom KPOP voel ik me goed. Het is een lieve, veilige plek. Ik zit in groepsapps met mensen van over de hele wereld die ook fan zijn. Tijdens concerten maak ik contact met anderen. Iedereen mag zijn wie hij of zij is, er wordt niet geoordeeld. Glitterpakjes, gekleurd haar, alles is goed. Het heeft mijn zelfvertrouwen goed gedaan. Zonder KPOP zou ik meer moeite hebben om me door het dagelijkse leven heen te slaan. Mensen in mijn omgeving zien dat ook. Ze zijn blij voor me dat ik een passie heb gevonden, waardoor ik ook nog eens socialer ben geworden.’

Femke reist vanaf januari 2025 twee maanden door Japan, China, Taiwan, Hongkong en Singapore. Ze wil anderen met autisme laten zien dat alleen reizen mogelijk is. Ze is te volgen via Instagram: @autistonthego

>> lees verder op pagina 16

‘Ik ben gedreven om iets te doen aan zaken die niet kloppen’

Hans Bruintjes (26) woont bij zijn ouders en studeert rechten. Ook werkt hij als projectleider aan het ontwikkelen van een app voor autistische mensen en hun omgeving. Hij kreeg zijn diagnose op zijn derde.

‘Mijn passie voor belangenbehartiging begon eigenlijk al op mijn twaalfde, toen ik hoorde over de Wet passend onderwijs die het kabinet wilde invoeren. Ik begon me daarna steeds meer te interesseren in maatschappijleer en de politiek. Voor mijn scriptie onderzocht ik in hoeverre de onderwijswetgeving voldeed aan het VN-verdrag Handicap. Toen ik me aanmeldde voor een mbo-opleiding, kreeg ik van de zes aanmeldingen maar één positieve reactie. De andere opleidingen konden mij niet genoeg bieden, zeiden ze. Dat was weer een reden om me met belangenbehartiging bezig te houden.

Ik ben enorm gedreven om iets te doen aan zaken die niet kloppen. Dat doe ik via de politiek, door cursussen te volgen en door het maken van een app voor autistische mensen. Ik wil impact maken. Zo heb ik in 2019 een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer om hoger onderwijs toegankelijker te maken. Ik heb stagegelopen bij de Tweede Kamerfractie van DENK. Ook werk ik al een paar jaar als ondersteuner voor de

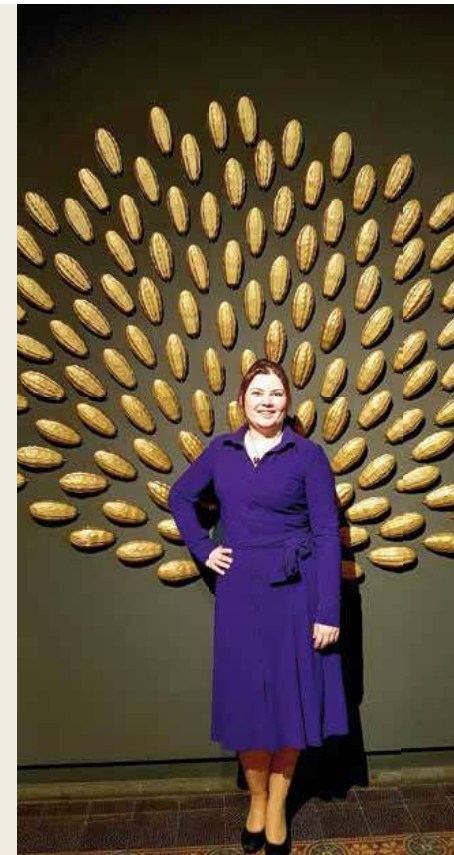
DENK-fractie in de gemeenteraad van Utrecht. Ik houd me daar vooral bezig met sociale onderwerpen als onderwijs, bestaanszekerheid en discriminatiebestrijding. Ook schreef ik vijf moties die werden aangenomen in de Tweede Kamer. Eén daarvan ging over het concreet definiëren van de begrippen inclusie en toegankelijkheid, zodat mensen in concrete situaties zich erop kunnen beroepen.

Als ik iets interessant vind, duik ik er helemaal in en kom dan bijzondere details tegen die anderen over het hoofd zien. Dit heb ik al heel lang en heeft ongetwijfeld met autisme te maken. Ik ben bijvoorbeeld mijn hele leven al enorm geïnteresseerd in geschiedenis. Het is niet zo dat ik alleen nog maar met politiek en belangenbehartiging bezig ben. Praktisch gaat het om ongeveer vijftien uur per week, maar in mijn hoofd ben ik er meer mee bezig. Ik heb vrijwel nooit vervelende opmerkingen gehoord over mijn passie, mensen hebben er vooral respect voor. Dat komt omdat ik ook andere dingen in het leven belangrijk vind: mijn geloof, voetbal, fietsen, musea. Tot nu toe heeft deze passie me veel gebracht. Op dit moment werk ik aan de oprichting van de app SpectrumAssist, en vrijwel alle input die voor die app is geleverd, komt van mensen die ook autistisch zijn. Ik heb bijzondere contacten opgedaan, in de politiek, maar ook via sociale media. Ik kan mijn verhaal op die manier kwijt en er uiteindelijk iets positiefs mee doen.’

‘Ik haal veel geluk uit Harry Potter en chocolade’

Laura de Kinkelder (34) studeerde politicologie en werkt in een restaurant. Ze woont bij haar ouders en zoekt een eigen woning. Ze kreeg haar diagnose op haar 29°.

‘Ik zou niet kunnen kiezen welke passie voor mij het grootst is: Harry Potter of chocolade. Toen ik op de basisschool voor het eerst Harry Potter las, vond ik het meteen geweldig. Die magische wereld waarin ik mezelf heerlijk kon verliezen. En nog steeds is dat voor mij de reden waarom ik de boeken zo mooi vind. Daarnaast zit er veel inclusie in de boeken, dat spreekt me ook aan. Er zijn officieel zeven delen, maar zelf heb ik 73 boeken. De Engelse versies, speciale uitgaven, interactieve versies, een geïllustreerde kersteditie van hoofdstuk 12 uit het eerste deel, verdiepingenboeken over de film, en ga zo maar door. Op mijn verlanglijstje staan nog tweehonderd uitgaven. Mijn passie richt zich dus vooral op de boeken. Al ben ik ook naar het toneelstuk geweest op West End en naar een Harry Potter-film met live orkest in London. Mijn andere passie is chocolade. Ik vind het niet alleen ontzettend lekker, maar ik wil er ook alles over weten. Ik bezoek musea, vooral in België, volg workshops en bezoek de beste chocolatiers. Daar koop ik dan bijzondere en helaas prijzige bonbons. Ik geniet ervan om het verschil te proeven tussen chocolade uit bijvoorbeeld Madagaskar en Sao Tomé. Ik spaar nu voor een speciale koelkast voor chocolade, waar de temperatuur rond de veertien graden ligt.

Ik denk dat autisme wel een rol speelt. Zeker in mijn puberteit was Harry Potter een obsessie. Anderen lezen het boek, maar ik wist altijd meer. Ik speurde het internet af naar allerlei weetjes. Dat werd ook wel raar gevonden, het was niet cool om een passie te hebben. Nu ben ik er niet meer dwangmatig mee bezig, ik geniet ervan om bijvoorbeeld een reisje te plannen naar London waar ik dan mijn beide passies combineer: een bijzondere afternoon tea, met chocolade natuurlijk, en bijvoorbeeld een toneelstuk van Harry Potter. Het plannen van al die reises zie ik ook wel als een autistisch talent van mij.

Ik kan het beter doseren nu. Ik heb met mezelf afgesproken dat ik alleen een boek mag kopen met een cadeaubon. Omdat ik de smaak van chocolade lang in mijn mond wil houden, eet ik niet te veel achter elkaar. Ik heb gelukkig zelfdiscipline. Mensen vinden het nu leuk dat ik deze passies heb, al wordt Harry Potter ook weleens kinderlijk gevonden. Het belangrijkste is dat ik er zelf veel geluk uithaal.’